

Briselē, 2026. gada 18. septembrī
(OR. en)

13422/26

**Starpiestāžu lieta:
2026/0286 (COD)**

**AUDIO 107
TELECOM 436
COMPET 1095
JEUN 214
MI 908
DIGIT 237
CONSOM 267
DATAPROTECT 290
JAI 1179
DISINFO 64
CT 110
ENT 231
CES 19
CDR 206
CODEC 1710**

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 17. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 680 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI ES pieeja attiecībā uz bērnu drošību tiešsaistē

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 680 final.

Pielikumā: COM(2026) 680 final

Briselē, 17.9.2026.
COM(2026) 680 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

ES pieeja attiecībā uz bērnu drošību tiešsaistē

1. Ievads

Digitālā pasaule ir vārti uz zināšanām, iespēja saiknes veidošanai un radošuma izpaušmei. Taču platformu uzņēmējdarbības modeļi, kas izstrādāti tā, lai maksimāli paildzinātu tiešsaistē pavadīto laiku, ir veicinājuši milzīgu iesaistes apmēru tiešsaistē, un tie var izmantot bērnu neaizsargātību negatīvā veidā. Saskaņā ar 2026. gada Eiropabarometra datiem pusaudži dienās, kad jāapmeklē skola, tiešsaistē pavada vidēji 4,5 stundas, bet nedēļas nogalēs šis laiks palielinās līdz 6,1 stundai¹.

Pieejamie pierādījumi liecina, ka jo agrāk bērni sāk izmantot internetu, jo vairāk laika viņi, iespējams, pavadīs pie ekrāniem arī turpmāk. Tie, kuri sociālos medijus sāka izmantot pirms 10 gadu vecuma sasniegšanas, norādīja, ka nedēļas nogalē pie ekrāniem pavada 7,5 stundas dienā, turpretī respondenti, kuri sociālos medijus sāka izmantot no 14 gadu vecuma, – 5,7 stundas. **Sociālo mediju izmantošana palielina spiedienu uz jauniešu psihoemocionālo veselību, kas ir apdraudēta vairāk nekā jebkad agrāk.** Katrs trešais pusaudzis jūtas satraukts vai sociāli atstumts, un viņu skar koncentrēšanās problēmas. Katrs ceturtais bērns pašlaik tiešsaistē saskaras ar kaitīgu un nomācošu saturu, kurā ietverta gan vardarbība un naida runa, gan sociālais spiediens uz to, kādam jāizskatās ķermenim, un maldinoša informācija. Katrs ceturtais bērns kādā brīdī pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas saskaras arī ar seksuāla rakstura uzrunāšanu tiešsaistē, tostarp ar nevēlamu, uzspiestu seksuālu mijiedarbību un iedraudzināšanas veidiem². Lai gan tas var skart jebkuru bērnu, neaizsargāti bērni ir nesamērīgi pakļauti riskam un meitenes un zēni saskaras ar atšķirīga veida riskiem.

Turklāt, kā apstiprina ESAO Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (*PISA*) rezultāti 2025. gadā, **digitālie traucēkļi ir identificēti kā pamatcēlonis tam, ka samazinās mūsu bērnu izglītības rādītāji.** Digitālie traucēkļi ietekmē jauniešu mācīšanās spējas un ir būtisks faktors, kas ir pamatā arvien vājākām pamatprasmēm ES. Pārlieks sociālo mediju patēriņš un pārmērīgs ekrānlaiks jo īpaši rada nepilnības spējā novērtēt informāciju, veidot saikni starp dažādiem avotiem un domāt kritiski.

Problemātiska MI radīta saturs, piemēram, dziļviltojumu vai bīstamu ieteikumu, ko sniedz MI sarunboti vai MI sarunbiedri, izstrāde vēl vairāk saasina šo problēmu. Spiediens kopīgot intīma rakstura attēlus skar katru desmito pusaudzi, un tas attiecas uz miljoniem jauniešu visā Eiropā. Tā nav tikai pasīva saskare ar spiedienu, un tā neaprobežojas tikai ar ekrānu. Šāds saturs veido, veicina un atalgo riskantu uzvedību, sākot no kaitējuma citiem līdz paškaitējumam, tostarp ēšanas traucējumiem, un pārgalvīgas uzvedības darbībām, kas tiek īstenotas un filmētas, lai pievērstu uzmanību un iegūtu atzinīgu novērtējumu, dažos gadījumos radot letālas sekas.

Savienībai jau ir spēcīgs pamats nepilngadīgo aizsardzībai tiešsaistē. Digitālo pakalpojumu aktā (DPA) ir noteikts, ka tiešsaistes platformām, apsverot, kādas būs galvenās dizaina iezīmes to pakalpojumos, ir jānodrošina nepilngadīgo drošība. ES tiesiskais regulējums ietver arī visaptverošus aizsardzības pasākumus bērniem tiešsaistē gadījumos, kad viņi izmanto straumēšanas pakalpojumus, tiešsaistes spēles, tiešsaistes mazumtirgotāju pakalpojumus un MI produktus. Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR) paredz īpašus noteikumus un aizsardzības pasākumus attiecībā uz personas datu, tostarp bērnu datu, izmantošanu. ES patērētāju tiesību aizsardzības tiesību akti, tostarp Negodīgas komercprakses direktīva (NKD), aizsargā nepilngadīgos kā neaizsargātus patērētājus.

¹ *Impact of excessive screen time and social media on young people's mental health*, 2026. gada jūnija Eiropabarometra aptauja.

² <https://www.childlight.org/reports/itl-interim-update-2026>.

Šo tiesību aktu izpildes panākšana ir bijusi viena no galvenajām Komisijas prioritātēm. Piemēram, saskaņā ar DPA Komisija ir veikusi izpildes panākšanas darbības pret *ByteDance* un *Meta* par atkarību izraisošu dizainu to vadošajās tiešsaistes platformās *TikTok*, *Facebook* un *Instagram*, kā arī par pārāk neatbilstošu norādītā vecuma apstiprināšanas pārbaudi *Facebook* un *Instagram*. Komisija ir arī veikusi izpildes panākšanas darbības pret *X* saistībā ar to, ka *Grok* ir radījis un izplatījis materiālus, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem. Ar Patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības (CPC) tīkla starpniecību Komisija un valstu iestādes ir vērsušās pret kaitniecisku praksi, tostarp tiešsaistes spēlēs un e-komercijā³. Datu aizsardzības iestādes ir vērsušās arī pret *Meta*, *TikTok*, *X* un citiem uzņēmumiem saistībā ar bērnu personas datu ļaunprātīgu izmantošanu.

Tomēr **spēkā esošie noteikumi nav pietiekami**. Pašreizējā ES tiesiskajā regulējumā nav noteikts minimālais vecums attiecībā uz piekļuvi platformām un pakalpojumiem ar vecumam nepiemērotām vai riskantām funkcijām un saturu. Nav arī pilnīgi aizliegts izmantot vispārzināmās problemātiskās funkcijas, piemēram, nepārtrauktu ritināšanu, pārmērīgu daudzumu paziņojumu vai kaitīgas ieteikumu sistēmas. Turklāt spēkā esošais Savienības regulējums nenodrošina pietiekami stingru saskaņotību un detalizētību attiecībā uz nepilngadīgajiem pieejamu digitālo produktu un pakalpojumu atkarību izraisošu dizaina funkciju novēršanu. Tam trūkst arī juridiskās noteiktības attiecībā uz vecuma verificācijas sistēmām un tehnoloģiju uzņēmumu juridisko atbildību par savu pakalpojumu izstrādi.

Pēc paziņojuma, kas tika izteikts 2025. gada runā par stāvokli Savienībā, **īpašajai darba grupai** tika uzdots konsultēt Komisijas priekšsēdētāju par Eiropas pieejas izstrādi bērnu drošībai tiešsaistē. Īpašā darba grupa iesaistīja vairākas ieinteresēto personu grupas un uzklusēja dažādu jomu ekspertus gan no Savienības, gan no partnervalstīm. Apspriežu rezultātā tika sagatavots Īpašās darba grupas līdzpriekšsēdētāju ziņojums, kurā izklāstīti konstatējumi un galvenie ieteikumi⁴.

Turklāt bērnu drošība tiešsaistē ir atzīta par globālu problēmu, kas prasa ciešu sadarbību starp partneriem. Amerikas Savienotajās Valstīs nesen panāktais izlīgums ar *Meta* liecina, ka pakalpojumu sniedzēji šobrīd apzinās, ka gan juridiski, gan sociāli tie arvien vairāk tiek uzskatīti par atbildīgiem par to bērnu drošību, kuriem tie sniedz pakalpojumus⁵. Eiropas Savienībā daudzas dalībvalstis apsver dažādas likumdošanas iniciatīvas, lai aizsargātu nepilngadīgos tiešsaistē, jo īpaši nosakot minimālo vecumu piekļuvei noteiktiem pakalpojumiem⁶. **Tomēr nesenās norises ir skaidri parādījušas šā jautājuma juridisko sarežģītību**, kā arī nepieciešamību pēc mērķorientētas un samērīgas pieejas un pamattiesību aizsardzības⁷.

Nemot vērā iepriekš minēto, **izlēmīga, visaptveroša un steidzama rīcība Savienības līmenī ir vispiemērotākais veids**, kā efektīvi un ātri novērst to risku apmēru un nopietnību, ar kuriem bērni saskaras tiešsaistē. Tā ir efektīva reakcija uz nepārprotamiem Eiropadomes, likumdevēju

³ Piemēram, *Star Stable Online* lietā CPC tīkls izmeklēja tiešus pirkšanas pamudinājumus bērniem, taktiku saistībā ar pārdošanu spiediena ietekmē un neskaidru informāciju par spēlēs izmantotajām valūtām, aicinot uzņēmumu izvirzīt saistību priekšlikumus savas prakses uzlabošanai. Turklāt CPC koordinētās darbības tiek īstenotas pret *Temu* un *Shein* par patērētāju tiesību pārkāpumiem saistībā ar maldinošām saskarnēm, viltus atlaidēm un citu negodīgu komercpraksi.

⁴ *Child safety online protecting and empowering minors in a digital world*, pieejams vietnē: https://commission.europa.eu/document/download/d833504d-5ec3-4fac-945f-38e7d0bd5326_en?filename=Special-panel-report.pdf.

⁵ <https://www.oag.state.va.us/media-center/news-releases/3105-attorney-general-jay-jones-announces-a-17-billion-landmark-settlement-with-meta-with-353-million-guaranteed-for-virginia>.

⁶ Tiesību aktu projekti tiek sagatavoti vai apspriesti 17 dalībvalstīs.

⁷ <https://www.conseil-constitutionnel.fr/decision/2026/2026911DC.htm>.

un galveno ieinteresēto personu aicinājumiem iestāties par to, ka ir vajadzīga kopīga Eiropas pieeja, lai visus bērnus, viņiem orientējoties tiešsaistē, Savienībā aizsargātu vienlīdzīgi. Tā ļaus Eiropai reiz par visām reizēm ierobežot tehnoloģiju uzņēmumu plašo un kaitējošo piekļuvi Eiropas bērniem, lai viņi varētu dzīvot brīvi no algoritmiem. Jo “Eiropa uzskata, ka bērnus vajadzētu audzināt viņu vecākiem, nevis algoritmiem”.

2. Ceļā uz visaptverošu un vērīgu Eiropas pieeju: *EU KIDS Act*

Savienības pieejai būtu jāļauj nepilngadīgajiem gūt labumu no digitālo pakalpojumu milzīgā potenciāla, vienlaikus aizsargājot viņus no vardarbības un izmantošanas. Tai ir jāierobežo tehnoloģiju uzņēmumu piekļuve mūsu bērniem, nevis otrādi. Tai ir jāuzsver, ka galvenā atbildība par drošu tiešsaistes telpu izstrādi gulstas uz digitālo pakalpojumu sniedzējiem. Tai ir jārespektē bērnu brieduma pakāpeniska attīstība, tiem pieaugot, un viņu aizbildņu loma, un atbildība nav nepamatoti jānovirza uz viņiem. Tāpēc Savienības pieejai vajadzētu būt visaptverošai, kolektīvai, piemērotai atbilstīgi bērnu vecumam un balstītai uz faktiskajiem riskiem, ar kuriem bērni saskaras tiešsaistē. Tās pamatā vajadzētu būt bērnu tiesībām kā pamattiesībām saskaņā ar ES Pamattiesību hartu, par galveno apsvērumu uzskatot bērna intereses.

EU KIDS Act, kas pieņemts ar šo paziņojumu, ir ierosināts vienots ES mēroga noteikumu kopums, kas nodrošina vienlīdzīgu aizsardzības līmeni visiem bērniem Savienībā, kā arī instrumentu kopums vecākiem un aizbildņiem⁸. Priekšlikums samazinās sadrumstalotības risku dalībvalstīs un nodrošinās skaidru juridisko noteiktību ES uzņēmumiem, tiem orientējoties vienotajā tirgū.

Priekšlikums attieksies uz “sociālajiem medijiem+” – pakalpojumu grupu, kas rada vislielāko risku nepilngadīgajiem. Tie ir sociālo mediju pakalpojumi, video koplietošanas platformas un tiešsaistes spēles, kas rada īpašus dizaina riskus attiecībā uz nepilngadīgajiem, kā arī MI sarunboti un MI sarunbiedri kā virtuāli rīki, kuri var sniegt psihoemocionālās veselības un personīgās attīstības konsultācijas nepilngadīgajiem. Tas neattieksies uz pakalpojumiem, kas ir izstrādāti un tiek ekspluatēti izglītības vajadzībām vai ko izstrādā un ekspluatē publiskās iestādes, kā arī neattieksies uz rūpnieciskajiem MI vai MI biroja produktiem. Priekšlikums ietvers kombinētu pieeju, kurā iekļauts i) ES mērogā noteikts minimālais vecums un ii) droša dizaina prasības.

2.1. ES mērogā noteikts minimālais vecums attiecībā uz sociālajiem medijiem

Joprojām svarīgs jautājums ir bērnu piekļuve platformām, un tas, vai viņiem var būt savs personīgais konts, rada būtisku atšķirību risku ziņā. Ņemot to vērā un vienlaikus nodrošinot pakāpenisku pieeju, priekšlikums aizliedz sociālo mediju platformām piekļūt bērniem, kas jaunāki par 13 gadiem, un paredz ES mērogā noteiktu minimālo vecumu – 15 gadi –, no kura nepilngadīgie var atvērt savu personīgo kontu. Konkrēti:

bērniem vecumā līdz 3 gadiem vispār nevajadzētu būt piekļuvei ekrāniem. Šajā vecumā bērni kā digitālo mediju pasīvie lietotāji galvenokārt ir pakļauti attiecību riskiem. Šie riski bieži rodas, kad vecāki un aizbildņi, cenšoties nomierināt mazus bērnus vai novērst viņu uzmanību, tiešu saskarsmi aizstāj ar ekrāna izmantošanu, tādējādi potenciāli ietekmējot bērnu spēju noturēt uzmanību, valodas veidošanos un redzes attīstību, kā arī sociālemocionālo izaugsmi. Tāpēc vecākiem un aizbildņiem par prioritāti būtu jāizvirza saskarsme klātienē, jāierobežo laiks, ko paši pavadā sociālajos medijos, kamēr rūpējas par bērniem, un jāizvairās no tā, ka bērni ilgstoši atrodas pie ekrāniem;

bērniem vecumā no 3 līdz 13 gadiem nevajadzētu pakļaut saskarei ar sociālajiem medijiem. Tomēr video koplietošanas platformu nodrošinātāji var piedāvāt bērniem draudzīgus pakalpojumus, piemēram, izglītojošus materiālus vai vecumam atbilstošu izklaides piedāvājumu, ko aizbildņi var atļaut saviem bērniem skatīties uzraudzītā vidē. Šajā nolūkā platformām ir jāpiedāvā vecākiem vai aizbildņiem viegli lietojams rīks, kas paredzēts, lai

⁸ Vecāku stāvokļa definīcija atbilst katras ES dalībvalsts tiesību aktiem.

pieaugušā kontu, kad tas tiek nodots bērniem, varētu izmantot tikai šādiem bērniem draudzīgiem pakalpojumiem un lai laiku, ko bērns pavada pie ekrāna, ierobežotu līdz vienai stundai dienā. Šī pieeja ir saskaņā ar īpašās darba grupas līdzpriekšsēdētāju ieteikumiem un ļauj bērniem, tiem pieaugot, lēnām iepazīties ar tehnoloģijām. Tā joprojām aizsargā viņus no jebkādas nepamatotas iejaukšanās un atkarību izraisošām dizaina funkcijām, kurām viņi citādi varētu tikt pakļauti;

bērniem vecumā no 13 līdz 15 gadiem vecāki vai aizbildņi var izveidot minikontus, kas paredzēti, lai iepazītos ar sociālajiem medijiem un video koplietošanas platformām, uz kurām attiektos minimālais vecums – 13 gadi. Šiem kontiem būtu stingri ierobežotas funkcijas, un tos kontrolētu vecāki. Sociālo mediju funkcijas būtu ierobežotas līdz maksimālajam kontaktpersonu skaitam, kurā ietilptu tikai līdzbiedri, un ierobežotam ekrānlaikam, kas būtu viena stunda dienā. Turklāt vecāki un aizbildņi varētu veikt vecāku pienākumus, uzraugot un kontrolējot bērna konta izmantošanu ar īpašas aizbildņa lietotnes starpniecību;

pusaudžiem **vecumā no 15 līdz 18 gadiem** būtu atļauts izveidot savu autonomu kontu sociālajos medijos un video koplietošanas platformās bez vecāku apstiprinājuma, vienlaikus nodrošinot, ka viņi joprojām var piekļūt tikai tādai videi, kas izstrādāta atbilstoši drošības standartiem. Šajā laikposmā vecāku un aizbildņu loma joprojām ir būtiska.

2.2. Drošs dizains

Papildus iepriekš izklāstītajiem pasākumiem *EU KIDS Act* ir noteikts, ka visi darbības jomā ietilpstošie pakalpojumi ir jāizstrādā atbilstoši drošības standartiem, ievērojot stingrus noteikumus un principus. Tas nodrošinās vecumam atbilstošu drošu pieredzi. Konkrētāk, minētie noteikumi un principi ir šādi:

- **nav atkarību izraisošu dizaina funkciju**, piemēram, nepārtraukta ritināšana, mākslīgi paziņojumi vai noteiktas atalgošanas funkcijas;
- **regulētas ieteikumu sistēmas**, piemēram, iespējas izvēlēties, pielāgot un kontrolēt ieteikto saturu, izvairīties no “truša alas” efekta un izmantot ne tikai uz iesaisti balstītus signālus;
- **droša konta iestatījumi**, lai saturu saglabātu privātu, pēc noklusējuma atspējotu riskantus iestatījumus un nepārprotamā veidā informētu nepilngadīgos;
- **nav nevēlamu kontaktu ar citiem lietotājiem**. Nezināmi lietotāji, kas nav apstiprinātie kontakti, nevar iniciēt tiešu saziņu, būs vajadzīga skaidra atļauja pievienošanai grupām, vienkārša un anonīma bloķēšanas iespēja;
- dot bērniem iespēju **ērti ziņot par kaitīgu saturu** un **ātri piekļūt atbalsta rīkiem**;
- piedāvāt efektīvus un vecumam piemērotus **vecāku kontroles rīkus**.

Šos noteikumus un principus papildinās pielāgotas saistības attiecībā uz tiešsaistes spēlēm, MI sarunbotiem un sarunbiedriem, piedāvājot kopregulējuma pieeju, kuras pamatā ir nozares vadīts pašregulējums. Prasības attiektos arī uz lietojumprogrammu veikaliem, pamatojoties uz pašreizējo pašregulējuma paraugpraksi. Tie piemērotu konsekventus vecuma novērtējumus un padarītu lietotnes, piemēram, tiešsaistes spēles, nepieejamas nepilngadīgajiem, kas jaunāki par noteikto vecumu.

2.3. Vecuma verifikācija

Priekšlikums arī reglamentē **privātumu aizsargājošas un pieejamas vecuma verifikācijas sistēmas** un to darbību.

EU KIDS Act uzliks sociālo mediju pakalpojumu sniedzējiem un video koplietošanas platformām pienākumu **veikt vecuma verifikāciju, kad lietotājs atver jaunu kontu**. Tas tiktu darīts, ļaujoties uz ES vecuma verifikācijas rīku vai citiem publisko iestāžu nodrošinātiem risinājumiem, kas piedāvā līdzvērtīgu precizitātes, uzticamības, stingrības, privātuma, drošības, nediskriminācijas un ietekmes uz tiesībām līmeni. Esošajiem kontiem tiktu veiktas samērīgas pārbaudes, nevis vispārēja, retrospektīva vecuma verifikācija. Tā tas būtu, piemēram, gadījumā, ja konts jau ir izveidots daudzus gadus iepriekš vai tam pievienota kredītkarte, kas piesaistīta konta turētājam. Jo īpaši attiecībā uz tiešsaistes spēlēm katrai spēlei būs nepieciešams **obligāts vecuma ieteikums**, kas tiks stingri ievērots, veicot vecuma verifikāciju lietojumprogrammu veikalā, pirms spēli varēs lejupielādēt.

2.4. Izpilde

Lai nodrošinātu bērnu efektīvu aizsardzību, izšķiroša nozīme ir stingrai izpildei. *EU KIDS Act* pamatā ir esošā **izpildes struktūra**, kas izriet no DPA un MI akta. Tirgus dalībniekiem ir pienākums pierādīt atbilstību jaunajiem noteikumiem. Tāpēc ļoti lielām tiešsaistes platformām būs pienākums iesniegt atbilstības plānu neatkarīgam revidentam, kuram rūpīgi jāizvērtē jaunais pakalpojums, funkcija vai funkcionalitāte. Komisija var pieprasīt pakalpojumu sniedzējam ierosināt korektīvus pasākumus, ja Komisija, pamatojoties uz revidenta ziņojumu, uzskata, ka atbilstības plānā ir trūkumi. Ar aktu tiek ieviesta arī uzraudzības maksa, kas paredzēta, lai efektīvi finansētu un atbalstītu Komisijas ES mēroga izpildes un uzraudzības darbu. Izpildes struktūrā **prioritāte tiks piešķirta sūdzībām, kas saistītas ar nepilngadīgajiem**.

Tā kā tehnoloģijas strauji attīstās, priekšlikumā ir paredzēta **pārskatīšanas klauzula**, lai ņemtu vērā iespējamo vajadzību atjaunināt tiesisko regulējumu.

3. Papildu pasākumi

3.1. Papildu ES regulatīvie pasākumi

EU KIDS Act tiks izklāstīti īpaši noteikumi par tiem digitālajiem pakalpojumiem, kuru izmantošana rada vislielāko risku nepilngadīgo drošībai un attīstībai. Tajā galvenā uzmanība pievērsta pakāpeniskas piekļuves pieejai un tam, lai nodrošinātu, ka noteiktas dizaina funkcijas ir izstrādātas atbilstoši drošības standartiem. Vienlaikus mums ir jānodrošina, ka tiek garantēta nepilngadīgo drošība attiecībā uz visiem pakalpojumiem un produktiem, ar kuriem bērni var saskarties tiešsaistē, un ka komercprakse, kas tos sasniedz, nerada risku viņu veselībai vai drošībai.

Gaidāmais **Digitālā taisnīguma akts (DTA)** un **Regulas par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā** pārskatīšana ir būtiska iespēja nostiprināt bērnu un pusaudžu aizsardzību ES patērētāju tiesību pašā centrā. Ar DTA tiks atjaunināti horizontālie patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi pret kaitīgu komercpraksi tiešsaistē, kas skar arī bērnus kā gados jaunus patērētājus, piemēram, manipulatīvu digitālo praksi uzņēmumu darījumos ar patērētājiem, negodīgas cenu noteikšanas metodes, problemātisku ietekmētāju tirgvedību un problēmas ar digitālajiem līgumiem un abonementiem. Komisija arī pārskatīs Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, lai nodrošinātu stingrāku izpildi visu labā, īpašu uzmanību pievēršot nepilngadīgajiem, pamatojoties uz izpildi saskaņā ar *EU KIDS Act* un papildinot to.

Sagatavojot pārskatīto regulu, Komisija apsvērs veidus, kā uzlabot izpildes koordināciju starp valstu patērētāju tiesību aizsardzības iestādēm pārrobežu situācijās un centralizēt izmeklēšanas un izpildes pilnvaras ES līmenī konkrētos gadījumos.

Turklāt Komisija ierosinās pārskatīt **Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvu**. Tajā tiks noteiktas kaitīga satura kategorijas, no kurām video koplietošanas platformām ir jāaizsargā nepilngadīgie, un precizēta ES audiovizuālo noteikumu piemērojamība ietekmētājiem kā satura nodrošinātājiem.

Papildus atbilstoša tiesiskā regulējuma izstrādei un tā efektīvai izpildei Savienības reakcijai ir jābalstās uz virkni atbalsta pasākumu, piemēram, tiem, kas izklāstīti turpmāk.

3.2. Pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana bērniem un jauniešiem ar izglītības palīdzību

Pirmkārt, **izglītība ir būtiska katra bērna attīstības veicināšanai**, sniedzot nepilngadīgajiem pienācīgas zināšanas, lai viņi varētu labāk izprast tiešsaistes vidi, un ļaujot viņiem atšķirt atbilstošu uzvedību no riskantas uzvedības, tostarp tiešsaistē. Ņemot to vērā, ir svarīgi, lai jauniešiem būtu prasmes, kas viņiem vajadzīgas drošai un atbildīgai iesaistei “sociālajos medijos+”, tostarp saistībā ar paātrinātu MI izmantošanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija pieņems **izglītības paketi**, lai atbalstītu skolu centienus veicināt digitālās un MI prasmes, palielināt nepilngadīgo informētību un veidot viņu noturību, **tostarp sagatavojot skolotājus un skolu vadītājus**, saistībā ar “sociālo mediju+” ietekmi uz psihoemocionālo veselību un kognitīvo attīstību. Šajā kontekstā būtiska nozīme ir psiholoģiskajam atbalstam, kā arī visaptverošai vecumam atbilstoši izglītībai.

Gaidāmā izglītības pakete vēl vairāk integrēs **vispārējās MI prasmes izglītību**, tostarp **izmantojot ES un ESAO MI prasības satvaru pamatizglītībai un vidējai izglītībai**, un atbalstīs skolas tādu stratēģiju izstrādē, kuru mērķis ir veicināt bērnu digitālo labbūtību, galveno uzmanību pievēršot viņu drošībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai. Tā arī pievērsīsies drošas, sadarbīgas Eiropas digitālās izglītības infrastruktūras un pedagoģiski pamatota izglītības satura nodrošināšanai un palīdzēs samazināt Eiropas stratēģisko atkarību izglītības tehnoloģiju jomā.

ES līdzfinansētie **drošāka interneta centri** jau sniedz efektīvu un uzticamu palīdzību bērnu drošībai tiešsaistē. To klātbūtne dažādās valstīs, plašais tvērums un specializētās zināšanas padara šo tīklu par vērtīgu partneri dalībvalstīm efektīvu valsts stratēģiju izstrādē un īstenošanā, lai digitālo vidi bērniem padarītu drošāku un labāku. Pamatojoties uz šo darbu, Komisija plāno sniegt **pielāgotus norādījumus par jaunajiem noteikumiem** dažādām grupām, tostarp bērniem, aizbildņiem, pedagogiem, skolām un regulatoriem. Tas ietvers tīmekļseminārus, kaitējuma agrīnu atklāšanu, vecumam atbilstošas piekļuves pārvaldību un MI sarunbotu un sarunbiedru drošu izmantošanu. Dalībvalstīm būtu jābalstās uz šo darbu un būtu tas jāstiprina valsts, reģionālā un vietējā kontekstā.

Attiecībā uz finansējumu jānorāda, ka **pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa”** ietvaros Komisija jau finansē pētniecību par bērnu drošību tiešsaistē. 2026. gada darba programmā ir iekļauts ietekmes novērtējums par digitālo rīku izmantošanu ārpus skolas un komunikācijai par izglītības rezultātiem un psihoemocionālo veselību, un attiecīgie projekti sāksies 2027. gadā. Turklāt Komisija var noteikt **jaunas pētniecības finansēšanas prioritātes**, kā arī iespējas atbalstīt drošus pakalpojumus un uz bērniem vērstu inovāciju ar tiešām privātā un publiskā sektora investīcijām.

Vienlaikus būtu jāveic pasākumi, kuri paredzēti, lai **nodrošinātu, ka bērni pavada laiku bezsaistē**. Izmantojot programmu *Erasmus+*, Komisija atbalsta bezsaistes telpas un darbības,

jo tām ir izšķiroša nozīme bērnu attīstībā un tās palīdz veicināt veselīgu iesaisti un piedāvā alternatīvas ekrāna izmantošanai. Tāpēc tā mudina dalībvalstis paplašināt piekļuvi cenas ziņā pieejamiem sporta veidiem, mākslai, jauniešu klubiem, bibliotēkām un kopienas telpām. ES dalībvalstīm un reģioniem būtu pilnībā jāizmanto pieejamais valsts un ES finansējums, lai nodrošinātu atbilstošu infrastruktūru skolotājiem, vecākiem un bērniem.

Šiem centieniem vajadzētu būt daļai no plašākas, stingras kolektīvās apņemšanās gan Savienības, gan valstu līmenī **mobilizēt visus pieejamos resursus izglītībai, informētības palielināšanai un paraugprakses apmaiņai**, lai stiprinātu novēršanas, atbalsta un aizsardzības mehānismus bērniem digitālajā vidē, izmantojot integrētu pieeju bērnu aizsardzībai. Šajā kontekstā Produktatbildības direktīvas ātra transponēšana un īstenošana ļaus personām, kas cietušas no defektīviem produktiem, tostarp digitāliem produktiem, pieprasīt kompensāciju saskaņā ar vienādiem nosacījumiem visā ES.

3.3 Plašāki ES atbalsta pasākumi

Papildus izglītībai un medijpratībai ir svarīgi arī vairāki citi ES papildu pasākumi, kuru mērķis ir risināt jautājumu par bērnu aizsardzību tiešsaistē. Tie ietver visaptverošu pieeju veselībai, jo īpaši psihoemocionālajai veselībai, un labāku sadarbību un koordināciju starp tiem, kas iesaistīti tiešsaistes risku un noziegumu pret bērniem novēršanā.

Komisija 2023. gadā jau bija pieņēmusi paziņojumu par visaptverošu pieeju garīgajai veselībai, tostarp 20 pamatiniciatīvas un finansējuma iespējas gandrīz 1,3 miljardu EUR apmērā. Iniciatīvā lielāka uzmanība tika pievērsta iekļautībai un neaizsargātu grupu, piemēram, bērnu un jauniešu, atbalstam. Komisija kopā ar *UNICEF* pašlaik izstrādā **profilakses rīkkopu**, kas palīdzēs politikas veidotājiem labāk atbalstīt bērnu psihoemocionālo un fizisko veselību. Rīkkopa tiks atklāta Pasaules garīgās veselības dienā 2026. gada oktobrī. Rīkkopa pievērsīsies arī problēmām, kas saistītas ar digitalizācijas ietekmi uz bērnu psihoemocionālo veselību. Turklāt Komisija sadarbojas ar Pasaules Veselības organizāciju **psihoemocionālās veselības sistēmu spēju veidošanā**, kas pievērsas arī jauniešu psihoemocionālās veselības digitālajiem noteicošajiem faktoriem.

Bērni var būt arī noziedzīgos nodarījumos cietušie. Ja noziedzīgi nodarījumi tiešsaistē skar bērnus kā cietušos, vainīgos vai abus, piemēro ES procesuālo krimināltiesību *acquis*, jo īpaši Cietušo tiesību direktīvu un 2016. gada Direktīvu par procesuālajām garantijām. Attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu novēršanu piemērojamais regulējums ir materiālais ES krimināltiesību *acquis*, tostarp jo īpaši Direktīva par seksuālas vardarbības pret bērniem apkarošanu.

Noziegumi, kas skar bērnus tiešsaistē, ietver naida noziegumus, cilvēku tirdzniecību, vardarbību un seksuālu izmantošanu, kā arī vervēšanu organizētajā noziedzībā un vardarbīgā ekstrēmismā vai terorismā. ES un valstu iestādes, kas nodarbojas ar dažādu tiesību aktu izpildes panākšanu, turpinās sadarboties un nekavējoties apmainīties ar informāciju un datiem, lai nodrošinātu visaugstāko aizsardzības līmeni nepilngadīgajiem. Gaidāmā **rīcības plāna bērnu aizsardzībai pret noziedzību** mērķis būs nodrošināt saskaņotu un visaptverošu reakciju uz dažādajiem riskiem, ar kuriem bērni saskaras saistībā ar noziedzību gan tiešsaistē, gan bezsaistē. Tā mērķis būs līdz minimumam samazināt bērnu pakļautību noziedzībai un stiprināt tiesībaizsardzības un citu kompetento iestāžu spējas izmeklēt noziegumus, kas skar bērnus, un saukt pie atbildības par tiem. Izmantojot valsts krimināltiesību sistēmas, tas koncentrēsies uz atbalstu bērniem viņu gaitās. **Izmantojot uz bērniem vērstu pieeju, visu iniciatīvu pamatā būs bērna tiesības un intereses.**

3.4. Starptautiskā sadarbība

Saskaņā ar ES starptautisko digitālo stratēģiju, lai aizsargātu bērnus tiešsaistē, ES līdz šim ir sadarbojusies ar Austrāliju, Brazīliju, Kanādu, Singapūru, Apvienoto Karalisti un Japānu un izstrādājusi G7 vienoto principu kopumu attiecībā uz nepilngadīgajiem tiešsaistē⁹. Tā ir arī devusi ieguldījumu diskusijās daudzpusējā līmenī, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijā¹⁰. Lai efektīvi aizsargātu nepilngadīgos tiešsaistē, sadarbības stiprināšana ar mūsu starptautiskajiem partneriem joprojām ir prioritāte. Tādas pieejas ieviešana ar *EU KIDS Act*, kuras mērķis ir mazināt mākslīgā intelekta ietekmi uz bērniem ar sarunbotu un sarunbiedru starpniecību, **stiprina ES tiesībās balstīto un uz risku balstīto pieeju mākslīgajam intelektam**, kas ir daudzu partneru interesēs visā pasaulē. Kopumā vienota pieeja bērnu aizsardzībai tiešsaistē visā ES padarīs šo starptautisko sadarbību efektīvāku, nodrošinot spēcīgu atsaucē punktu sadarbībai ar partneriem, lai sasniegtu šīs iniciatīvas mērķus.

3.5. Uzraudzība

Ir svarīgi pastāvīgi analizēt nepilngadīgajiem paredzēto digitālo pakalpojumu attīstību, to ietekmi uz nepilngadīgajiem un Savienībā īstenoto iniciatīvu rezultātus. **Komisija** ar ieinteresēto personu, tostarp jauniešu un bērnu tiesību organizāciju un bērnu atbalstu, kā arī vecāku apvienību atbalstu **regulāri izvērtēs progresu**. Tā uzraudzīs ar šo paziņojumu saistītā pasākumu kopuma ietekmi un efektivitāti.

Šajā uzraudzībā tiks sekots līdzi **ietekmei un iespējamai nepieciešamībai pielāgot minimālā vecuma satvaru**, lai izveidotu strukturētu, regulāru datu vākšanas sistēmu nolūkā izprast nepilngadīgo dzīves pieredzi tiešsaistē visā ES. Šā satvara pamatā būs bērnu līdzdalība, jo īpaši izmantojot ES Bērnu līdzdalības platformu saskaņā ar ES stratēģiju par bērna tiesībām un *BIK+* (stratēģiju “Bērniem labāks internets+”). Tā balstīsies uz pētījumiem, darbu DPA ietvaros un darbu, ko veic ES Algoritmiskās pārredzamības centrs, kurš seko līdzi tam, kā attīstās bērnu drošība tiešsaistē, jaunās tehnoloģijas un izmantošanas modeļi.

Uzraudzībā īpaša uzmanība tiks pievērsta ietekmei uz jauniešu psihoemocionālo veselību. Tajā tiks aptverti arī bērnu tiešsaistes pieredzes pozitīvie aspekti, tostarp tas, vai un cik lielā mērā nepilngadīgie tiešsaistē jūtas iespēcināti un droši un kā ekrānlaiks tiek sadalīts starp dažādām aktivitātēm.

4. Secinājumi un turpmākie soļi

Šajā paziņojumā ir izklāstīts satvars, kura pamatā ir skaidra pārliecība: tehnoloģiju uzņēmumiem ir galvenā atbildība par savu produktu drošumu. **Vecākiem, nevis algoritmiem, vajadzētu audzināt Eiropas bērnus.**

Mums ir jāveido digitāla pasaule, kurā mūsu **bērni var augt brīvi un droši** un kuru aizsargā vērtības, par kurām iestājas Eiropa. Eiropai ir jābūt labākajai vietai, kur augt, un labākajai vietai, kur novecot. Tas ir standarts, saskaņā ar kuru ir jāvērtē šī reakcija.

Īpašā darba grupa ir sniegusi pierādījumus. Tagad Savienības iestādēm kopā ar dalībvalstīm, nozari, pilsonisko sabiedrību, skolām un ģimenēm ir **jāpanāk pārmaiņas, ko pieprasa bērni un vecāki visā Eiropā** – pasaule, kas veidota, domājot par viņu labbūtību.

⁹ Pēc tam to apstiprināja Brazīlijas, Ēģiptes, Kenijas, Indijas un Dienvidkorejas līderi.

¹⁰ G7 vienoto principu kopums, kas nosaka drošāku un aizsargātāku digitālo telpu nepilngadīgajiem.

Komisija ierosinās:

- **Digitālā taisnīguma aktu,**
- **Regulas par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (CPC) pārskatīšanu,**
- **Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas pārskatīšanu,**
- **rīcības plānu bērnu aizsardzībai pret noziedzību,**
- **izglītības paketi.**